

Fornal

Preu: **20** Cts.

Bruc, 71 - Tel. 17253

Any 1

Barcelona, 12 de març de 1932

Núm. 9

El miting cavernícola

Sota la capa de Crist

La insidia, arma predilecte de les dretes

Una de les proves més evidents de la bondat dels principis liberals, filosòfics, socials, que informen els programes dels partits esquerrans, és la pobresa, la inanitat, i encara la manca gairebé absoluta d'arguments que les dretes oposen a les nostres afirmacions.

La bellesa i la justícia de les nostres aspiracions, dels nostres anhels, de la concepció que tenim de la vida, són tan incontrovertibles, que tota l'enorme gama de contradictors, sapientíssims alguns d'ells (segons pròpies referències), pagats expressament moltes vegades perquè facin l'oposició, no han sabut trobar raons de pes, de valor intrínsec per combatre allò que ells motegen de nefand i es queden tan tranquils.

Davant d'aquesta inoperant disposició mental, els nostres adversaris acudeixen a una concepció pessimista de la personalitat humana, a la qual li pengen tots els vicis imaginables, i la dificultat insuperable de redimir-se en tot o en part dels seus horribles pecats en aquest món de llàgrimes. Tota la prèdica dels cavernícoles s'aguanta damunt d'aquest immoral i anti-humà postulat de la malignitat natural de l'home, de la seva impossible redempció i per tant damunt la necessitat de resignar-se a totes les males condicions d'una vida a precari.

Però, naturalment, aquesta amargantor no plau als paladars no malgastats, no pot guanyar massa prosèlits, a la gent que està bé del cap, d'una manera segura i que tingui capacitat i vulgui reflexionar.

Es més, hi ha un biològic sentit de la pròpia estimació que fa reaccionar a les persones normals, que no tinguin afecció al marroquisme, en contra de tan desalentadora visió com ensenya la reacció.

I els partidaris d'aquesta, veient perdut el seu plet per les regles del joc net, de la lliure discussió, no atrevint-se moltes vegades a la controvèrsia, fan ús de la desfiguració dels fets i, més que res, amb un dalit, un afany, una continuïtat imponderables que

supleix la poca traça i imaginació, recorren a la calúnnia, a la insidia.

Des de que han perdut la por a la República, no han passat vuit dies seguits sense fer córrer, de boca en boca, al tramvia, a la barberia, al teatre, rumors inversemblants, tan grollers, que per assegurar-los cert crèdit, els han d'acompanyar de la confiança que els mereix una persona enterada, que ho sap molt bé, que va intervenir-hi, que ho va veure, etc., però que no surt mai amb nom i veu.

I així, un dia es parla d'una fugida d'aquest admirable, correcte i honest home que és Terradellas, amb els diners de la Generalitat, un altre és la suposada baralla per un sobre amb diners producte d'una comissió en plena Alcaldia, davant de testimonis, i arribant a les mans; un altre dia, que l'alcalde (que té sempre els autos que necessita a la seva disposició i de franc) s'ha comprat un magnífic Rolls, que ha adquirit no sé quines finques, que ha comprat una sola tarda deu barrets per una sola persona, que... en fi, fa fàstic recollir totes les bestieses i rucades com s'han dit i repetit.

Cal d'una vegada que, per la seva pròpia estimació, els senyors reaccionaris deixin d'emprar tals armes baixes, innobles, injustes, poc cristianes, pròpies de safareig i de dona de lloguer. I cal que quan un senyor públicament diu una d'aquestes solemnes ximpleries, el primer que ho senti, el convidi a demostrar immediatament la seva afirmació, i si no està disposat o no pot provar-la, sàpiga dir-li totes aquelles coses que es mereixen els calumniadors i falsos testimonis, o portar-lo al Jutjat de guàrdia.

Els homes d'esquerra, seran més o menys savis, estaran més o menys preparats, tindran les imperfeccions pròpies de tota criatura humana, però és indiscutible i abonat per una llarga experiència, que quant a netedat de conducta, a desinterès i a rectitud moral, poden donar cent punts d'avantatge als d'enfront, i encara els guanyaran.

Aquesta setmana s'escau l'aniversari de l'assassinat vil d'aquell gran còr i formidable intel·ligència que es digué Salvador Seguí. En recordar-lo, Fornal ret justícia als lluitadors de l'ideal, a la consciència proletària i sent encara la dolor per la víctima immolada estúpida i ràbia per l'impunitat en que han quedat els assassins i els que n'armaren la mà. La vida i conducta del "Noi" és un mirall i una ruta començada que haurien de tenir en compte els conductors de l'obrerisme.

J o v e n t u t

El camí de procediments polítics que forçosament ha de realitzar-se, serà obra del neguit de les joventuts.

Són pocs els vells polítics que han sabut evitar el contagi de les habilitats de la política madrilenya.

Tenim a casa nostra homes d'idees transparents, pures i rectes que per la influència de la vella política actuen d'una manera tèrbola, plena de dubtes i de virades.

L'habilitat es confon amb la trampa i la martingala; avui el timo de les misses té categoria d'habilitat política. Les joventuts si no hi hagués altre mitjà adoptariem l'atrancament a mà armada abans que l'entrada habilitada.

Hem après de fer política pels camps i les muntanyes de la nostra terra amarats de llum, respirant fort i llarg, conquerint fita darrera fita pel nostre propi esforç; per abastar un cim no hem esperat mai que hi constituïssin un tramvia aeri o un cremallera.

Encara no ens hem estimbat, tot el contrari, amb la nostra gosadia heu constituït molts cremalleres i molts tramvies aeris perquè els més assenyats pugessin còmodament als cims.

No ens planyem per vici, tenim un optimisme fet de joventut, fortitud i fe que és la seguretat del triomf en un demà proper.

Estem força orgullosos de la nostra tasca; avui és ben diferent d'ahir, però mentiríem si diguéssim que hem reeixit totalment. Hem avençat, puix que actualment en la nostra terra la llevar de política nova hi germina i dona fruits i si nosaltres no ens decandim ni ens cansem, la política catalana tindrà aquella sinceritat austera i noble que conté la nostra mentalitat racial.

La vella política ha fracassat, els que facin el sord i el cec a les veritats vives dels nostres dies, pitjor per a ells; nosaltres, sortosament, ens en donem compte i ni volem evitar-les ni esquivar-les. Volem resoldre-les amb sinceritat, sense febleses ni intransigències, sense matonisme ni covardia.

Amb habilitat, amb aquesta habilitat carrinclona i desnarida de la política espanyola, els dies passen i els problemes resten; aquesta habilitat només pot plaure als porucs.

Habilitat, en la política, vol dir mentir sense que ho sembli, escampar insidies amb posat angelical, fer el sord quan a un li diuen que la seva mare és una meuca, fer un discurs ple d'elogis d'una mala persona.

Habilitat, vol dir, fer totes les marranades possibles abans de perdre una posició còmoda.

Amb aquesta habilitat, la Lliga ha fet de les aspiracions de Catalunya una mercaderia que ha enriquit a uns quants senyors, uns individus amb habilitat, un dia fan de monàr-

quics i l'endemà de republicans, un dia volen encendre Barcelona pels quatre costats i l'endemà fan una partit amb els propietaris de les cases de la nostra ciutat, amb habilitat, els cacics de la monarquia i de les dictadures volen continuar remenant les cireres en la República, amb habilitat els republicans del 14 d'abril voldrien que el règim actual fos la continuació de totes les indignitats del passat, amb habilitat hi han molts republicans que faran tot el que calgui perquè la República sigui el més monàrquica possible.

D'aquesta habilitat que ha fet odiar la política, nosaltres en diem barra, i no permetrem, en nom de Catalunya, que en la política que

inaugurarem amb l'Estatut aquesta habilitat que ens avergonyeix entri dins del clos de la nostra terra.

La sinceritat de la joventut catalana serà el mur que barrarà el pas d'aquesta habilitat que amaga totes les febleses i totes les traïcions i totes les indignitats.

Els joves, des d'allà on sigui, en nom del demà que ens pertany, volem que la política sigui quelcom que ens honori.

En aquesta lluita, per la dignificació dels procediments polítics tots els llocs són bons.

En el nostre exercit tots els catalans hi tenen un lloc.

A l'habilitat política, tal com fins avui ha estat interpretada, en nom de la nostra catalanitat i republicanisme, li hem declarat la guerra.

Roc BORONAT

L a p a u

Abans de començar la famosa conferència del desarmament a Ginebra, el senyor Eduard Herriot féu unes declaracions a «Derniere Heure», de Bruselles, en les quals manifestava el seu pessimisme pel resultat de dita reunió. Deia «Jo no crec en la seguretat de la reducció dels armaments, i una nació desproveïda d'armaments, però dotada d'una bona aviació comercial i d'una forta indústria química podria en qualsevol moment destruir les seves veïnes, i encara que no fos així, manca tanta voluntat en el cor dels homes...»

Quanta raó tenia el senyor Herriot en no confiar massa en el «protocol de Ginebra». La coloma de la Pau, i el ram d'olivera no són ja més que símbols crònics; l'egoisme insaci dels homes, és més potent que els crits d'angoixa de les mares, és més fort que la sang de les joventuts, el record de la tragèdia de 1914-1918, no commou les entranyes del capitalisme foll de riquesa, aquell pacte Briand-Kellog, aquell tractat de Locarno, no són res més que formularis arcaïcs de la societat de les nacions. Heus aquí el

quadre d'armaments de les deu més fortes potències mundials, publicat fa poc per la revista alemanya «Genossenschaftsfamilie»:

França	612.000	4.100.000		
Itàlia... ..	250.000	3.500.000		
Japó	230.000	1.800.000		
Rússia... ..	1.200.000	6.500.000		
E.E. U.U. ...	130.000	1.420.000		
Anglaterra ...	149.000	2.210.000		
Polònia	266.000	3.200.000		
Iugoeslàvia...	118.000	1.500.000		
Txecoslov... ..	140.000	1.000.000		
Alemanya... ..	100.000	100.000		
	6.300	45.000	3.500	2.800
	3.000	16.000	150	1.500
	1.930	21.000	40	1.000
	3.000	23.000	250	1.700
	4.010	35.000	2.100	3.100
	1.500	14.200	580	2.400
	5.236	22.600	350	1.000
	2.000	8.750	50	450
	2.100	21.000	100	600
	288	1.926		

Alemanya no pot tenir tancs, ni avions de guerra, puix el tractat de Versalles li ho priva.

Encara com si aquesta taula pacificadora (?) no fos prou, l'enginyer americà Lester Barlow ha inventat una màquina infernal que per mitjà d'un control de les ondes hertzianes pot destruir en vint-i-quatre hores una ciutat sencera situada a un radi de 1.600 quilòmetres; una màquina que llença arreu en un moment els quatre genets de l'apocalipsi per destruir la humanitat.

I, malgrat la bona intenció del delegat de la U. R. S. S. Litvinof, amb el seu programa de desarmament integral, i malgrat també la proposició exposada pel senyor Benes, d'augmentar tant com sigui possible el control de la fabricació i tràfec d'armes, i de la del Sr. Munch, delegat de Dinamarca, demanat que es prohibeixi l'ús de procediments químics en la guerra, i de la proposta

(Acaba a la planà 7)

Fàbrica d'Aigües
Carbòniques
esterilitzades
Xerops i Horxates

CASA AGUSTÍ

ARAGÓ, 407

Telèfon 53202

BARCELONA

Sàgina femenina

L'amenança de les dretes

El tecnicisme, l'organització, la propaganda, han estat sempre les forces de les quals s'han rodejat els elements d'extrema dreta per a contrarrestar a la manca de tècnica i de mitjans de les forces deorganitzades d'aquesta massa que no té altre element que els seus ideals i no compta amb altres mitjans que els seus sentiments.

Aquest tecnicisme que avui desenvolupen les dretes per a organitzar a la massa anònima femenina, per a desvetllar-li un estat de consciència ciutadana, és ja de per sí una amenaça la qual no podem oblidar ni per un instant.

Els cabals de la gent de dretes, tots, avui, obren en mans de la màquina organitzadora de la mobilització femenina. Qui pot deixar de posar la seva esperança en la dona, el percentatge de la qual més crescut que l'home, ha d'ésser precisament en unes pròximes eleccions, la balançada que els hi promet assegurar-se en el poder, segons els seus càlculs matemàtics, que no poden fallar, perquè ells mai no s'equivoquen (?).

L'amenança de la gent de dretes existeix; és l'organització i l'interès que despleguen i els diners que esmercen en propagar un estat de consciència coaccionant la consciència, però obliden els dirigents de la massa anònima femenina, prometedora d'una victòria esclatant, segons els seus càlculs que les *Esquerreres*, són també una força, i que aquella desorganització en les masses el dia 12 d'abril donava la victòria esplendorosa i enderrocava un règim, i que aquella mateixa desorientació pot ésser suplantada per un sentimentalisme viu sempre en l'esperit femení, i aleshores la fallida els hi donarà la resposta.

No ens és possible poder oblidar la propaganda de les eleccions del 12 d'abril. Dos simbòlics partits polítics lluitaven aferrissadament per a quedar vencedors. Llur lluita no era noble, ni sana; era l'egolatria, i l'ambició per a conquerir uns llocs que els hi asseguraria el benestar i la despreocupació, i no obstant, la massa anònima, la desorganització, els inconscients guanyaven i superaven a totes les premeditacions i càlculs matemàtics fets per aquesta

gent de dretes que avui s'esforcen en cuetejar i en llur covardia tan sols pensen en la dona, perquè la veuen inconscient, mancada d'aquella preparació política i d'aquella visió clara de la realitat del moment.

Tots els agrupaments femenins apolítics, avui aixequen bandera; aquelles dones que s'apleguen sota la bandera del seu sector, són dones conscients, sigui la bandera del color que sigui, roja o negra; però aquelles dones que mancades de la visió que cal, s'acullen en els plecs de la bandera incolora d'un sectarisme jesuític, aquelles, cal vigilar-les i prevenir-nos de les seves escames i estructurar les nostres seccions femenines de l'*Esquerra Republicana de Catalunya*, per a contenir l'allau que a no trigar pesarà damunt de nosaltres en una amenaça destructiva dels nostres nobilíssims ideals.

Cal preparar la dona, tenint en compte l'alt concepte d'aquest mot. No oblidar-nos que coaccionar la consciència femenina representa un afront per la dona. Cal capacitar-la de la seva missió, cal dir-li que la seva política no ha d'ésser aquella vella i eixorca política, sinó la sanejada i nova política que porta aires de progrés i d'humanisme, que està amarada de sentiment i d'unes noves energies que res no tenen a veure amb aquelles intrigues i ca-

pelletes a les quals tant ens tenien acostumats els homes.

Política en cal fer, però, totes aquelles que ens correspongui a nosaltres; deixem que els homes continuïn en llurs lluites partidistes i egòlatres, nosaltres començarem les nostres tasques polítiques desentent-nos de l'amenança de les dretes per a orientar-nos en els nostres ideals esquerrans, nobles i conscients; dones abans que res, propugnarem el nostre sentiment liberalíssim que ens fa conscients dels nostres deures, els quals ens faran prevaler els nostres drets.

M.ª TERESA GIBERT

No ho diem per riure

Mancança de marits?

Ja ho crec! Des del funest i paorós esdeveniment de 1914-1918, amb la seva merma d'homes joves, possibles marits, s'adverteix a cada instant, que els marits escassegen. Però què hi fa? Els nipons, no han pas atès les llàgrimes de les ninetes de porcellana, que varen quedar llavors, i ara, quedaran sense marit. ¡Fins les xineses, passaran per la terrible crisi de marits! Aquí, per descomptat, crec que a les nostres damiselles, els interessin només els grocs, com a comerciants: amb uns quants rals, una pot enjoiar-se de lluentes pedreries.

Si les dones se'n donen compte de la manca de marits, figureu-vos com se n'adonen els homes...

Fins hi ha una penya de joves, que els manca poc, per decidir-se a posar una casa de banca amb un paper «home», cotitzables a un tant per cent molt elevat.

I no cregueu que us digui cap guatlla, ni exageri, car no són pas els primers de descobrir aquesta mina de plata.

Fa un quant temps, vaig llegir un cas que és el reflex ben fidel de l'actual crisi de marits.

Un jove solter de Budapest, trameté una lletra al director de l'important diari «Budapesti Hirlap», firmada per dos testimonis de solvència, que confirmaven la serietat de l'ofertament, en la qual lletra, el pretensió solteret, declarava que volia contraure matrimoni i explicava que anava a emetre una sèrie de 10.000 bitllets d'una rifa casamentera a dos «pengos» cada un, els que podien ésser adquirits per quantes dones desitgessin un marit, encara que fossin lletges, velles o tinguessin algun defecte físic. ¡Anava a la sort!

¿Qui no deduirà que el jove, va adoptar, segurament l'original i esborronador sistema, per resoldre l'angoixós problema social, o potser també, per donar palesa mostra que, un marit, avui, pot ésser una rifa?

CONXA ESPINAL ARRO

LLIBRERIA

ARIEL

Un llibre interessant, emotiu

Perseguint el Sol

del *Solitari de la Mar*, traduït per Miquel A. Baltà
La vida en plè Occèa, les belleses del Tabits son reflectides amb verisme imponderable

El resum potmanal

Motí a bordo

Un títol escaient per a un episodi de pel·lícula de sèries. ¿quina cosa és, més que una pel·lícula de sèries, tot el que estem vivint d'ençà que el sentit revolucionari va començar-se d'esbar?

La captura i l'embarcament, en massa, sense formació de causa, ja varen tenir un marcadíssim regust de documental «Paramount». Sense el motí, la pel·lícula quedava coixa. Ara ja serà tota una cinta completa.

Diuen que el motí ha estat sufocat. Que la cosa no ha tingut cap importància. Que la calor i el pols de carbó varen exasperar la colla de Durruti i res més. Que ara, a Villa Cisneros serà una bassa d'oli. Que els legionaris hi brandaren l'espasa flamigera d'àngels exterminadors...

¿Quina ràbia tindrà el Cardenal Segura de no poder-li ésser!... Si el Govern no li ha tramès ja—a ell i els altres—, és per això, per a dur-li la contrària. I doncs, ¿què us pensàveu?

Captes pels Hospitals

Això de què una Corporació tregui al carrer uns quants «landeaux» i una banda de música, amb un escamot de noies maques que inquietin la butxaca del transeünt, ho trobem molt lloable, molt humà... i molt segle XIV.

Es una vergonya, una ignominia que els hospitals d'una població que vol ésser lliure hagin de captar per sostenir-se. No censurem el «Niu Guerrer». Tot el contrari, l'aplaudem i li regreïem la gesta... Però aquesta gesta hauria de fer enrogir de vergonya aquells que podent evitar-les no eviten aquestes coses.

Cap els hospitals, els orfelinats i els manicomis és cap on cal «enxufar» i no pas cap a les butxaques que tots sabem i ens estem de dir-les.

La Eliga no té dret a donar consells. No pot parlar de si l'Estatut és o no és complet. Ella donava ministres a la monarquia, sense altres condicions que disfrutar de la cartera.

Briand és mort

Aquell «vieillard», esquenut, doblegat damunt d'ell mateix, proveït d'uns enormes bigotis lacis de gal «pur-sang» i dotat d'una considerable astúcia diplomàtica, és mort.

Hom el proclamà, molt temps, l'apòstol de la Pau. El món arribà creure en la sinceritat dels seus propòsits i va aurorar-lo de respecte i de consideració.

Els nostres amics de Prats de Mo-

Aristides Briand

lló, que estan en el secret de moltes coses, pensen que Briand no era tan bona persona com semblava. Però, s'ho callen i fan molt bé. No és recomanable el paper d'insecte necròfag. Cal deixar en pau els morts.

Es curiós que, durant molts anys, la humanitat tota llengués posades totes les seves esperances pacifistes en l'agermanament de dos homes, tan físicament diversos com Briand i Stressemann.

Aquest tenia el cap rodó i la pell, els ulls i l'aspecte d'un teutó sense màcula. Briand, com ja hem dit, era gal pels seus quatre costats.

Tanmateix gals i teutons seguien a contracor llurs dos homes tipus. Morts aquells és de tèmper que no en

quedi res de llur aproximació cordial.

El món, ara com ara, s'obstina en semblar irredimible. Nosaltres seguim creient que pot redimir-se. Basta que «els pobles» s'ho proposin seriosament.

El «Gran guignol» Lindbergh

No tot han d'ésser pel·lícules, que redimoni!... Unes escenes truculentes, de forta emoció, van molt bé per a distreure'ns d'allò que passa a casa nostra.

Lindbergh, el «foll de l'aire», va cometre la màxima folleria que pot cometre un home. Es va casar...

Quan un home vulgar comet una estupidesa, aquesta es perd sense pena ni glòria en la turmentada maror de les aigües del viure. Però quan el que fica els peus a la galleda és un presumpte semi-déu, els déus se'n ressenten i cuiten a vetllar pel bon nom de llur classe...

Si a vós o a mi, lector, ens raptin un fill, o dos, i fins i tot la dona, la sogra i un parell de cunyades, ni un milímetre de filferro galvanitzat en serà la víctima, sotmès a un treball intensiu. Quan el perjudicat, o l'afavorit, aneu a saber, és una figura de la categoria del coronel Lindbergh, a les vint-i-quatre hores ho saben, no direm a «Belchite»—que allà ho saben tot de seguida—, sinó a la península de Kamxatko, i a les illes Sandwix.

I el pesombre dura dies i dies, fins que... resulta que tot ha estat un reclam encaminat a l'edició d'un film sonor. I consti que en cometre aquesta hipòtesi ho fem posant-hi la màxima simpatia pel coronel. Creiem que fóra molt pitjor per ell que creiéssim en una desaparició real i que resultés ésser-ho tant com aquelles d'Enriqueta Martí, que mai no han acabat d'esbandir-se.

Deia un polític madrileny:

**Si haguessin afusellat a X
la República hauria guanyat un hèroe i perdut un
destorb.**

El Japó reposa

Al setè dia, hora més, hora menys, l'Imperi del Sol Naixent, adopta la sana costum instituïda pel mateix Jahvé, i reposa.

Pot estar orgullós de la tasca feta. Per a un imperialisme com el seu és una magnífica performància la que acaba d'acomplir.

Ha bombardejat barriades indefenses, ha occidit milers d'infants i de dones... Ha destruït la modesta prosperitat de centenars de centenars de famílies... Ha escampat amb profusió la civilitzadora acció dels obusos i dels carros d'assalt... Ha executat com bandolers, caçant-los fins i tot a les copes dels arbres, milers de xinesos, culpables de l'horrorós delictes de defensar llur terra contra els invasors.

Ara s'ha encalmat la tempesta... Tempesta damunt l'Àsia! La pau regna a Xapei, tant o més que va regnar a Varsòvia. Decididament, la civilització és una gran cosa.

A la Manxúria hom ha entronitzat un rei, a la mesura de l'imperi intrús. Una mena de «Pep Botella» tret del rebost dels mals endressos. Un emperador cessant que tot d'una es troba president d'una república d'escumes... Quelcom com si una nació estrangera, implantés per conveniència seva la independència de Catalunya... i n'anomenés president el Llapissera!...

Es veu que el Sol Ixent, es lleva de molt mal humor de vegades.

L'ofensiva de la Lliga

Aquesta vellota caduca, mixta de beata malolent i de prostituta passada de moda, comença de voler ensenyar les unghes al Consistori.

Els rumors relacionats amb una hipotètica avinença de l'Esquerra amb els radicals ha tret de polla-guera els campions dels bons costums.

I no cregueu que actui per principis. Actuen per «gana».

Pellicenes, Bausilis i Sagarres, són —mal comparats, naturalment—, una mena de cocodrils que obren una boca de deu pams. Però si els hi tiren dintre quelcom per rosegat, veureu com deposen de seguida llur

actitud hostil i us deixen banyar tranquil·lament en una aigua que no serà de roses, tota vegada que ells hi neden.

Hi han tinències en perspectiva. I qui diu tinències diu altres coses. La Lliga i el seu aliat Solà Canyizares fan molt bé de remenar la cua.

Atracaments a dojo

A Sant Cugat, a la Rabassada, a Santa Coloma. Avui, ahir, demà. La història consabuda. L'home, o homes que aturen els autos i els desembaracen, és el pa nostre de cada dia.

Algú demana mesures enèrgiques. Benvingudes siguin, quan siguin. Ara bé. No tenim dret a operar en gran escala ni a demanar un remei miraculós sense primer resoldre el paorós problema de la fam.

Són a centenars de milers els treballadors barcelonins que es moren de gana. L'auxili oficial és insuficient i atemptatori en el fons, a la moral obrera. Allò que cal, és treball i pa. Treball i pa per a tothom que en demana.

Un cop resolt això, quan tinguem la consciència tranquil·la respecte al fet de què no resta un sol vagarós obligatori, serà quan podrem «pegar». Abans no. No estem prou nets de culpa per a ésser els primers en lapidar delinqüents que potser no en foren si volguéssim.

Pich i Pon, home pur

El «Dia Gráfico» de diumenge darrer insereix un document històric. Ens referim a l'extensa exposició de fets amb què «Don Juan» fixa la seva posició actual i tracta d'explicar les pretèrites.

Nosaltres, que mai no hem pujat l'escala de cà'n Pich, per a demanar-li res, ni és probable que la pugem, tenim l'autoritat necessària per a declarar que el memorialista del senyor Pich no ha estat afortunat aquesta vegada.

No ens convenç ni pot convèncer ningú. Tractant d'aparèixer grandiloqüent incorre en relliscades lamentables. Poca cosa ens diuen els seus antecedents. Pallàs fou un àcrata exaltat, que orb de passió,

tractà d'occir Martínez Campos. I un seu fill sembla complicat en l'assassinat de Llairet i el pistolerisme lliure. Ara vegi.

Allò de l'obligació de rebaixar-se a llepar les botes del monarca infame, «per defensar interessos» és un pegat en un banc. L'Albert Bastardes—que no és pas dintre la nostra cleda—, va saber dur amb més dignitat, quan fou l'hora, el nom de republicà de tota la vida.

Parla l'inefable Pich, de que ell va contribuir a què fos un fet aquella disbauxa ridícula i extemporània, disfressada d'Exposició, que ens ha endogalat i empobrit per una trentena d'anys. Si cedís uns quants milions dels seus, per a cancel·lar el dèficit, la seva responsabilitat quedaria més coberta que amb frases buides.

No volem seguir-lo en l'atestat que eleva de la seva valentia davant del dictador. Recollim, si, la seva entranyable amistat amb el pare Barre-ra, del fill del qual res no hem d'afegir a les coses que ja han estat dites. La definició, el «no va més» del manifest piquiponà, radica en aquests mots, que aquests sí que els recollim:

—Los hombres de negocios vendemos lo que se nos paga bien...

No cal dir res més. Estem entesos..

El grup escolar Collaso Gil

Magnífica la idea, esplèndida la seva realització, admirable la finalitat perseguida.

Però, si no ens preocupem de donar menjar al poble, tota la tasca cultural serà sobrerera. Els cadàvers dels morts de fam, no necessiten les primeres lletres ni les segones.

O resollem d'un cop, enèrgicament el conflicte de l'atur forçós, o totes aquestes belles festes seran sobres. Quan els Grups estiguin a punt de funcionar ja no quedarà un infant per anar-hi. Tots s'hauran consumit de necessitat.

Beneïda sigui la Cultura, pa de l'esperit, però abans cal que la Justícia ens porti el pa del cos. Altrement, sense el rebost, l'escola és sobrerera.

ESMALT "CHINOL"

VERNISSOS VETTEWINKEL ♦♦ PINTURES METAL·LIQUES BEP

Els millors del món! No tenen competència possible

REPRESENTANT: ANTONI ENRIQUEZ

Despatx: Avinguda Francesc Llairet (Paralelo) n.º 29 i 31

PREUS ESPECIALS ALS MAJORISTES

Les eleccions a Alemanya

El proper diumenge, dia 13, el poble alemany haurà d'elegir el seu nou President del Reich. Ha estat ja publicada la llista dels candidats a la Presidència, havent caducat el terme constitucional per la presentació de noves candidatures.

Els 5 candidats, enumerats per ordre alfabètic, són: Teodor Düstberg, coronel de la reserva; Pau von Hindenburg, President sortint del Reich, mariscal de la reserva; Adolf Hitler, conseller del Govern de Braunschweig; Ernest Thälmann, descarregador, i finalment, Adolf Gustau Winter, administrador, el qual està complint condemna en el penitenciari de Naumburg. A més hi ha un lloc en blanc perquè els electors tinguin un espai lliure per poder votar un candidat propi.

Què en resultarà de tot això?

L'Hindenburg, figura venerable de la República alemanya, compta amb l'ajuda dels demòcrates, que són els republicans i amb la dels socialistes, que han llençat la consigna: «Un vot a l'Hindenburg és un vot menys per En Hitler». Tots plegats formen una gran massa, que compta amb el favor oficial: a més dels ministres Dietrich, Treviranus i Gröner, el mateix canceller Brüning parlarà en alguns mitings en favor del vell general. La figura d'aquest últim és també en extrem simpàtica al poble alemany; és quelcom del vell esperit alemany transportat a la nova era democràtica i el seu nom, la seva probitat i honradesa política, són capaços d'aportar al partit del Govern, alguns vots dels sectors de dreta, que encara veuen en ell el guerrer defensor de la pàtria alemanya durant la passada guerra.

Adolf Hitler, té també els nacional-socialistes grans probabilitats de reeixir, puix el seu partit ha continuat el seu ascens durant els últims temps. Veritablement aquestes eleccions poden considerarse com un duel Hindenburg-Hitler. És difícil preveure un resultat a causa del balanç que poden fer els votants dels altres partits si a última hora es decideixen a votar un dels dos candidats, deixant apart els compromisos polítics.

Malgrat això, s'ha de tenir en compte que l'Hitler representa el feixisme, el caos a Alemanya i a Europa, a més dels perills d'una lluita civil. Aquest últim aspecte, especialment, es prou per decantar l'ànim de molts ciutadans que desitgen tranquil·litat i normalitat en la vida ciutadana. Alemanya és avui dia un país que ha de registrar diàriament un rellevant nombre de conflictes al carrer entre les bandes armades dels diferents partits i són unànimes el disgust i el cansanci produïts per aquestes lluites intestines diàries.

No oblidem, a més, que el programa —nacional—socialista contempla la immediata expulsió dels jueus, de seguida que es detingués el poder. Donat el nombre d'habitants d'aquesta raça i religió que poblen Alemanya, inevitablement haurà de repercutir desfavorablement en les eleccions aquest anti-semitisme exacerbat.

Quant als altres candidats, Thälmann obtindrà certament una bona votació, degut als nombrosos elements de què consta el partit comunista, que ha estat el que més ha augmentat en les darreres eleccions, després del nacional-socialista, i es preveu que molts socialistes votaran per ell, desenganyats de l'actuació poc aïrosa dels socialistes en el Govern i exasperats pel constant augment de l'atur forçós. Els 8 milions

La Pau

(Conclusió de la pàgina 3)

francesa de crear un exèrcit internacional comandat pel «Super-Estat» de Ginebra, veiem com a l'extrem Orient dos membres de la Societat de nacions, malgrat de tots els pactes, fa vuit mesos estan en guerra, malgrat de no haver estat aquesta declarada oficialment.

Aquells Marne, Verdun, Aix le Chapelle, ara es diuen Xang-Hai, Xa-pei, etc., i aquell país de color de cera verge, s'ha enrogit per la sang de mils i mils de soldats, carn de canó, homes que van com xais a la guerra, per satisfer unes concupiscències egoïstes, per mantenir l'estatu-quo d'un imperialisme despòtic, i mentre a Ginebra uns senyors es reuneixen al voltant d'una taula protocolària, el capitalisme metal·lúrgic satisfà els seus instints de ferra famolenca enviant milions i milions de pessetes d'armament al Japó i a la Xina.

I encara hi ha qui recorda aquella frase bíblica «Estimeu-vos els uns als altres!» Mentre aquesta germanor hagi d'ésser lligada entre l'or del despota i la sang de l'obrer, serà també protocolària, serà una farsa més que punyirà la humanitat desgraciada.

Generacions contemporànies, les que recordeu aquell tràgic 1914 d'occident, les que veieu aquest 1932 oriental enrogit per la sang d'obrers, d'homes indefensos, quan l'imperialisme despòtic ens digui: «A la guerra!... Contestem-li tots a la una amb la vigoria de joventut forta que vol viure pel bé, la bellesa, la justícia, aquella frase històrica i gloriosa «Guerra a la guerra!»...

JOSEP FIGUERAS BASSET
La Garriga, març de 1932.

de parats amb què compta el país, són la millor propaganda per En Thälmann, encara que se suposa que si s'ha presentat la seva candidatura ha estat més per una qüestió d'ortodòxia marxista, que no pas obeint a una sèria pretensió de sortir triomfants.

La coalició «blanc-roig-negre», constituïda pels «Elms d'acer» i els alemanys-nacionals per la candidatura de Düstberg, es troba en una dolenta situació. No havent pogut arribar a una entente amb els hitlerians, es troba ara amb que ha de lluitar contra dos fronts. Hindenburg i Hitler. Els atacs violents dels nacional-socialistes han posat de relleu les discrepàncies entre l'Hugenberg i els seus aliats d'ahir. Les excessives condicions imposades pels alemanys-nacionals pel seu recolze, han estat motiu de què l'Hitler es decidís a prescindir d'ells, convençut de què els vots que tingui Düstberg en el primer escrutini, afluiran a ell forçosament en el segon escrutini, ja que, com es preveu que degut a que ningú dels canidats amb millor votació tindrà el nombre de vots necessaris per a fer decisiva l'elecció, caldrà recórrer a un segon escrutini que decideixi qui ha d'ésser el designat a ostentar la Presidència del Reich. Al coronel Düstberg ningú no li concedeix cap probabilitat de victòria, malgrat que la nombrosa premsa d'Olgenberg faci en el seu favor una intensa propaganda.

L'últim candidat és un senyor que va ésser funcionari d'un Estat integrant de la República alemanya i que, degut a irregularitats administratives, va ésser condemnat a un determinat temps de presó i no compta amb la mínima esperança de fer un paper discret.

La facultat que la Constitució concedeix de votar un candidat a gust de l'elector en l'espai que queda en blanc en la papereta de votació, no pot originar una gran dispersió de votacions, perquè l'any 1925, solament 13.000 electors van fer us d'aquesta llibertat, sobre una massa electoral de 30.000.000 de votants.

A més de les repercussions que el resultat de les properes eleccions pot tenir a Europa i àdhuc en tot el món, el que sigui un candidat o un altre l'elevat a la suprema magistratura de la nació, pot produir esdeveniments de gran importància en la nació més poblada d'Europa després de Rússia. Del resultat definitiu depèn que se segueixi la política conciliadora portada fins ara, o s'instauri una era dictatorial, amb tots els perills que pel restant del món representen, els sentiments nacionalistes dirigint la nau de l'Estat.

ANTONI VENTURA

El problema escolar a Barcelona

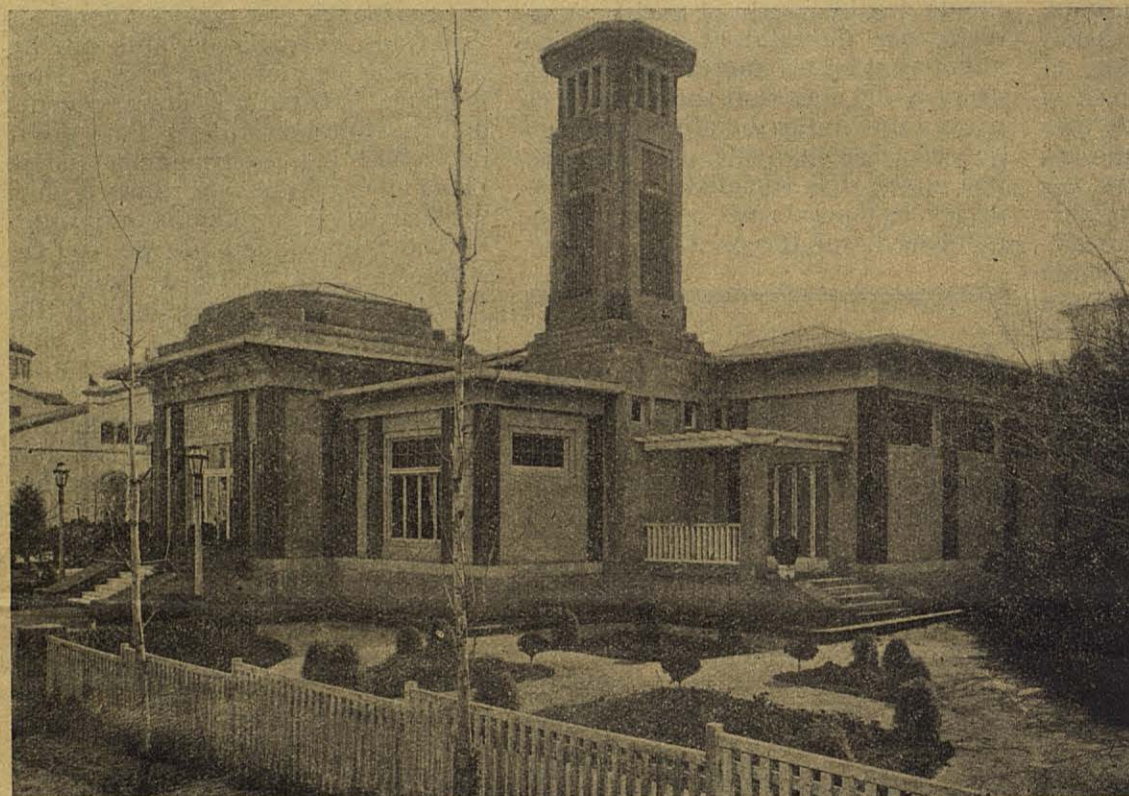
El concepte que de l'Escola tenen els homes que viuen els moments actuals, que en té la nostra generació, no és el d'una reforma pedagògica en el seu sentit estricte; és una profunda i renovadora concepció social.

El règim de privilegi en què l'actual societat desenvolupa la seva missió històrica, tenia i té com a conseqüència l'agavellar la cultura

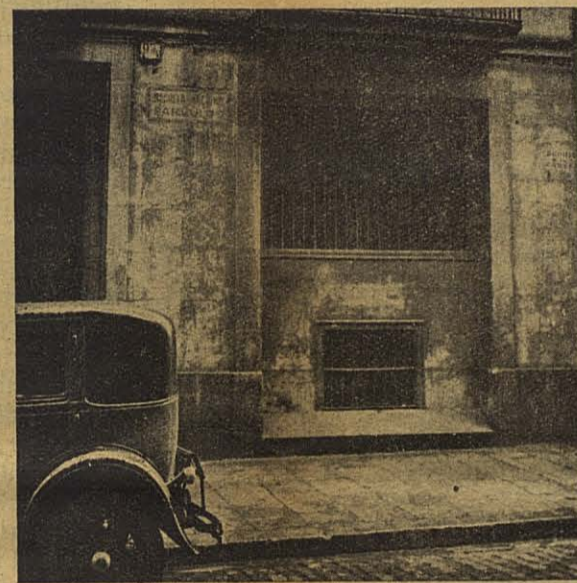
La selecció, però, si que es produeix; però en queden exclosos els proletaris, els obrers, els que manquen de mitjans econòmics.

El fet poc corrent que abastin les altes estances del saber individualitats que amb un titànic esforç s'han procurat posant al seu abast una vocació ferma i una voluntat indòmita a les contrarietats ambients, és un argument a la nostra tesi. Car si

L'obra que projecta el nostre Ajuntament

Parvulari Forestier, adscrit al Grup Escolar Mn. J. Verdaguer

Exterior de l'actual escola al carrer Nou de la Rambla

Grup escolar Eluís Vives.—Gran nau de conjunts i treballs manuals

per una classe excoent-ne les classes proletàries

Aquesta realitat ha fet que una de les lluites més fortes, que l'aspecte on s'han lliurat les escames més ineludibles, sigui el del *dret a la cultura*, com a principi més fort d'emancipació col·lectiva.

I aquest *Dret*, convertit pel seu caràcter transcendent, en obligació, ens a dut a què tots els ciutadans adquireixin el mínim de cultura veritablement integral i que fonamentalment abasti, dintre un caire elemental, tot allò que cal per a la lluita futura que a tots els ciutadans espera en la vida i també per a donar-los aquells mitjans perquè puguin fruit del goig que l'intel·lecte ofereix als iniciats i no tan sols als escollits.

No oblidem que les altes especulacions intel·lectuals no són l'afany de tota la humanitat, sinó que serà sempre el neguit d'uns pocs; però sempre precisa una iniciació que avui no està a l'abast de tothom, sinó al d'una minoria que no és precisament fruit d'una selecció.

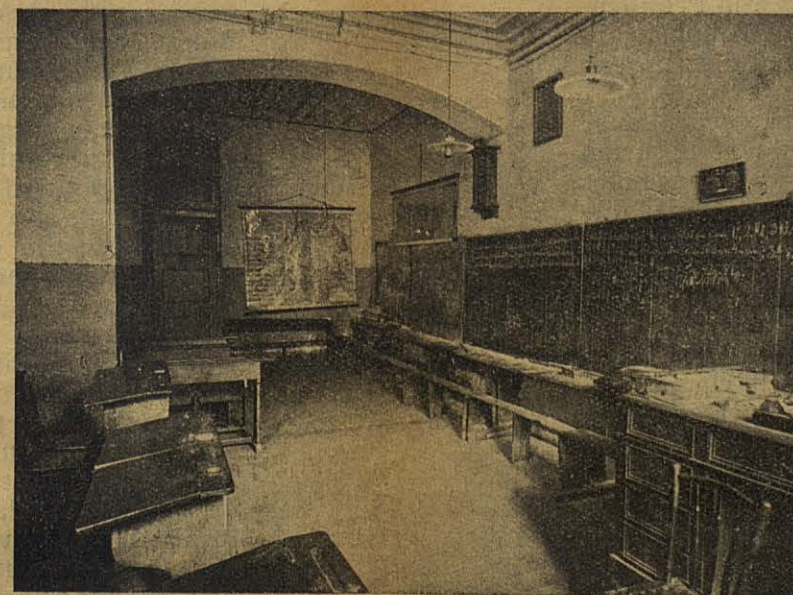
espontàniament, el fet aquest és una realitat, és, també, una dada importantíssima i de cabdal transcendència per a arribar a la conclusió que la humanitat ha malmès la major de les seves possibilitats per a assolir el seu millorament.

Fa esgarripança de concentrar la pensa només en una suposició de les aportacions perdudes per al bé de la humanitat.

Pensem en la tragèdia d'un Pasteur quan les seves llargues i primeres investigacions. Pensem en aquell minyó que era Edison quan pujant i baixant del carril per a vendre la seva vulgar mercaderia, que eren periòdics, i imaginem-nos una desgràcia vulgar i possible en la vida d'aquests dos homes. ¿Què seria de la humanitat sense les aportacions d'aquestes dues vides meravelloses i màgiques?

Totes aquestes consideracions són fetes per a fonamentar i contribuir al coneixement de l'orientació que les modernes tendències donen a l'escola en la seva alta missió social.

Aquesta, l'Escola, és considerada

Interior de l'actual escola al carrer Nou de la Rambla

traient totes les sublimitats que la matèria humana té d'aprofitament intel·lectual.

Per tal de donar realitat a aquesta concepció de l'Escola, el nostre Ajuntament i mitjançant la Comissió de Cultura, prossegueix l'obra iniciada i tan barroerament paralitzada durant la dictadura.

La població escolar de Barcelona pot dir-se que és d'uns cent mil infants, i el problema capitalíssim rau en la construcció de les escoles que siguin element apte per aquesta important transformació.

La higiene en l'Escola és un dels problemes més vius i punyidors. El doctor Saïé diu que de l'actual població escolar només n'hi ha un onze per cent de totalment sans.

Aquestes dades per sí soles ens mostren més que cap altra la doble finalitat que té de perseguir la nostra escola.

Això ha induït a què en el pla de construccions—algun dels quals està en realització—, s'hi hagin inclòs cinc preventoris per infants

pre-tuberculosos, dos de muntanya, dos de mar i un de mixte.

Actualment manquen escoles sanes per a més de setanta mil nois a Barcelona i l'Ajuntament té projectat la construcció de cinquanta Grups escolars més, que són els indispensables per a donar una solució total al problema.

Aquests Grups, a la manera dels que ja funcionen, seran construïts

ràpidament, utilitzant l'ajut de 15 milions de pessetes amb què la República contribueix a l'obra cultural del nostre Ajuntament.

Hi ha el projecte de què aquest any vagin a Colònies d'estiu uns vint mil nois, convenientment seleccionats, d'entre els que pel seu estat sanitari més ho necessitin.

Aquest pla de l'escola primària va lligat també amb la realització d'un altre d'aprenentatge i escoles de comerç, d'aquestes se'n projecten cinc, i de les d'aprenent deus, una per cada districte municipal.

Els parvularis i guarderies d'infants pre-escolar completen aquesta obra iniciada de la Comissió de Cultura.

Com es pot veure, el pla és acabat i complet; de la fe i entusiasme dels homes d'avui pot esperar-se que serà una realitat aquesta obra que ha d'alliberar als nostres infants de la ignorància i donar-los-li aquell mínim de benestar que els pobles civilitzats han fet indispensable.

RAFAEL CASTELLTORT

Els gasos del Ritz

«Después de unos años de silencio y algunos de amargura. — Al reintegrarme a la vida política. — Treinta años a la vida de un arribista. — Los negocios y la política. — Del zorrillismo al zorrismo. — El conde a nado o conde a nada. — La vida de una Exposición. — La bolsa o la Propiedad. — O Lerroux, o Marcelina, folleto de risa para todo el año, formado por el presunto licenciado Pidupon, alias Lucas Gómez, con la capa puesta, en la República.»

Heus aquí, poc més o menys, l'obra que ha començat a publicar, *ambos a dos*, el «Dia» y la «Noche» de l'Energia Elèctrica de Catalunya.

*
**

Mi tío, era jefe de los zorrillistas. Yo lo seré de los zorristas.

*
**

Tenia un didot que era com d'un home que sempre feia de Carnestoltes en el celebrat enterrament. ¡Veieu si en té de antecedents!

*
**

«¿Cómo entré en la política? ¿Y cómo salí?»

De la mateixa manera que de la Catalana del Gas i l'Electricitat. Remember el plom!

*
**

Estimular a la joventut en el camí del treball i l'honradesa amb l'exemple. I és ell qui firma.

*
**

Prat de la Riva acostumava a dir que per obtenir bons fruits saborosos calia que els pagesos aprofitessin els *abonos*.

*
**

Si estigués a la meva mà, Barcelona seria el cadiral de l'Altíssim i el recantró de Crist.

*
**

Confesso que vaig fer guanyar a la vida a Milans del Bosch i vaig cobrar junt amb Cambó el càrrec de Comissari *regi* de l'Exposició.

*
**

El rei em va defensar i jo el defenso.

Tal para cual.

*
**

«En toda esta actitud mía, ¿qué hay de censurable o inmoral?»

I ara, sant cristià! ¿Què hi ha d'haver? Sòcrates, al costat de vostè, queda com una sabatilla de telonera. Si a vostè caldrà presentar-lo per al premi Nobel extraordinari de les Ciències morals.

Vostè, censurable o immoral? Només el pensar-ho mereixeria l'electrització.

*
**

«Senador por la Provincia de Tarragona.»

Esquines

I qui pagava?
Qui ha comptat el que costaven els sostinguts?

A vostè sempre li ha costat ficar-se la mà al costat del flatul el sacrificar-se pel país. ¿Qué les das Don Mendo?

*
**

«Gracias a la amistad con Barrera pude evitar muchos atropellos.»

Doncs, qui atropellava? ¿Qui era l'amic dels atropells?

*
**

«Por la propia estimación.»
Títol del drama que estrenarà Benavente, tot i que diuen que no té res per estrenar.

«Por la propia estimación», Calderón i Echegaray junts.

L'heroe personificarà a D. Ivan. Ja imagino el tercer acte, quan els desagraïts cremen a D. Joan, i «las mujeres, madres, esposas e hijas, lloran a moco tendido desde la barrera: D. Juan, D. Juan, que te pierdas!»

*
**

«Todo es cuestión de precio y oportunidad.»

*
**

Xoca-la, Joan. Ara l'has encertat. Si no fos la competència, ¡el que valdria el teu cap!

*
**

A mí Plim.
I a mí, D. Dàmaso.

*
**

I ara que no tardi la seqüència. Vostè és un veritable *cetáceo* de la política, D. Joan. Fixi's que l'havem comparat amb l'animal més gran de la creació terràquea i oceanogràfica. Segueixi, D. Joan, que ens partim de riure.

*
**

«La Rambla» ha insistit, amb més daler, sobre l'activitat dels còmplices que intenten el timo de la Restauració borbònica des de França i que nosaltres vàrem denunciar.

Són gent que no cal témer pas de cara.

Són les seves traïdories el que convé vetllar.

El Borbó tractarà de treure els diners dels que li restin fidels amb el timo de la contra-revolució, així com intentarà cotitzar la seva actitud en la República, com feia la rama carlina.

L'error brutal de molts polítics vells, és el no adonar-se de la ràpida evolució de la Societat.

La terra els hi fuig del peus. Creuen adoptar actituds i només fan tamborelles. Fins que donguin la gran caiguda.

Alguns fan riure.

Altres fan plorar, per les conseqüències de la seva inactualitat.

D'altres causen indignació per la poca-vergonya, pel cinisme criminal que exhibeixen.

Creuen que el poble és orb i gosen a presentar-se ensenyant les més podrides indecències del vell règim.

¿Quina és la mística llei que associa la sang de les gran obres de la història de l'home?

*
**

A remarcar el fet de que un governador que es diu a més republicà, d'esquerra; penyori amb 250 pessetes a un alcalde model que interpretant l'esperit laic de la constitució ordenà que una dona que morí sense parents ni amics ni darrera voluntat fos enterrada amb cerimònia civil.

Que l'abans descrit no tingué lloc a Múrcia, ni Avila, sinó a terra catalana a Espluga de Francolí, poble de les comarques tarragonines.

*
**

No és veritat que el senyor Bausili estigui enterat de les coses de finances. Es una calúnnia que li posen. Va trobar bé el discurs del senyor Solà Canyizares.

*
**

«Els maçons són la gent més hipòcrita i rastrera del món.»

Vegeu si amb *ideies* d'aquesta magnitud és possible viure en ple segle XX.

Els pobres nois del «D. I. C.» s'imaginen així una sessió de lògia:

Un antre subterrani. S'hi entra amb els ulls tapats, després de perdre l'esma per carrerons i escaletes de caragol.

Un llum fumós de tèies. Rostres tapats amb cucurulles i vestes, com si fessin la processó del Divendres sant o de la Bona mort.

Es donen les consignes. Brillen espases i punyals. Després, com en un dol de funerals de primera, tots els fraterns donen la mà a la Presidència, que porta davantal amb triangle i té una campaneta dins un cap de mort.

Fins que un de la cucurulla se n'adona que al President li surten unes banyetes, una cua i unes potes de bè negre. El cucurulla s'havia disfressat per sorprendre els horribles misteris. Era un papa jesuïta molt aixerit i més valent que Vasco de Gama.

El President era el mateix Satanàs en persona, que havia pres la figura bon tros maquiavèlica de don Pere Rahola i Molinas.

*
**

Definitivament «El Progreso» desapareix.

Definitivament no desapareix «El Progreso».

«El Progreso» ha sospès la publicació per uns dies...

Patiran del cor els de la vella guàrdia radical.

El triomf Frankenstein o el triomf de l'anunci

La producció que ens ocupa, ha manllevat al teatre el seu argument. Es tracta d'un film de «La Universal», dirigit per James Whale i interpretat per Boris Karloff i Colin Clive, que conté una successió d'escenes de guignol, en les que se n'hi han intercalat, unes altres que res

bastir-hi unes escenes truculents, capaces de fer dificultosa la digestió, d'aquelles persones que precisament acostumen anar al cinema a pair el sopar. El procediment, per aconseguir-ho, és sempre el mateix.

Imaginu-vos una dissortada papallona posada sobre una flor, i que

del film, que ben aliena al que passa a pocs metres d'ella, s'emmiralla ben innocentment. El monstre, a un pam del coll de la víctima, obre unes manotes horribles en actitud d'escanyar; l'espectador compta: una, dues, tres! i just, al mateix temps, se sent un xiscle de la noia, que prèviament ja s'havia posat un vestit blanc i escotat que feia ressaltar el seu coll de cigne.

Referent a la realització, no comprenem com el Dr. Frankenstein, per exposar el seu «home» a l'acció creadora de la tempesta i dels seus aparells—uns modestos aparells de la Física de l'Institut—ha tingut precisió de bastir aquell esplèndid ascensor. Francament creiem que pujant-lo a coll i bè, hauria pogut tenir un efecte semblant, encara que no tant espectacular. Ni tampoc, el perquè d'aquelles ridícules escenes relatives a les noces senyor Dr., alternant amb les més truculents del film: La mort del professor, la mort de la nena...

La darrera, és, però, la més reixida. El monstre contempla sorprès, com una nena llença al riu unes margarides, que floten sobre la superfície de l'aigua. I, naturalment, ell—que per alguna cosa és un monstre—vol provar si la nena també flotarà. La llença al riu i espera atentament—això sí—que surti a flor d'aigua.

Aquesta escena, d'un caient surrealista, és el millor del film, que altrament, no passarà a la història.

El saló, cada dia ple. Miracles de la propaganda.

XICOTA

Homes grans, en una escena per a nens petits

no tenen a veure amb el to de la resta del film.

L'argument no té cap basament científic. Animar de vida—mitjançant uns raigs nous que el doctor Frankenstein ha descobert, i obte pel seu us particular, de l'energia elèctrica continguda en l'atmosfera d'una nit de tempesta—un cos mort que ell mateix ha format amb membres i visceres d'altres cossos morts, és, si més no, fantàstic.

Amb tot, però, el director ha sabut

una mà lletja i monstruosa, es mou en l'espai, disposada a esclafar-la. Que vós, espectador d'aquesta petita tragèdia, teniu temps de comptar: una, dues, tres... i, ai! Aixafada! Però, que la pobreta papallona, no ha tingut necessitat de comptar res, perquè com que es trobava d'esquena, l'han agafat desprevinguda. Doncs, així passa sempre en el film que ens ocupa. El monstre, que ha entrat per una finestra, va apropant-se cautelosament a l'heroïna

La Universitat—la Universitat vella, s'entén—va deixant anar mica a mica la seva anacrònica serietat anti-científica. No és, però, que ho faci d'una manera ràpida; ella bé prou que rapapieja, rebelant-se contra la vida nova, però res no hi pot. La nova llum ha acabat per cegarla, i la seva grapa, ha esdevingut inhabil per seguir actuant d'instrument retardatari. Es per això, que cada vegada que la vella tradició escolàstica ha d'aturar-se per prendre alè, se sent més allunyada de l'esperit: mètodes de la novella promoció i veu com li fugen de la mà, un sens fi de prerrogatives i d'imposicions.

Primer va ésser aquella porta closa—porta que la Dictadura convertí en blindada, amb griuxudes planxes i barres de ferro—, separadora de les Facultats de Dret i Ciències, que fou esbatanada de bat a bat. Després, aquella munió d'obrers, concorrent al curset de conferències

Un equip sonor a l'Universitat

que el grup Pro-Cultura-Obrer (que varen realitzar alguns companys), organitzà a la Universitat i Centres obrers.

Més tard, l'entrada solemne de la Llengua catalana a la Universitat. Ara, s'ha produït un fet de singular importància que no volem silenciar.

¿Us imagineu la cara que degueren fer els sapientíssims corcs—nodrits únicament y exclusiva amb papers rosegats de llibres no menys sapientíssims— en sentir torbar llurs sòn per la «Romança sentimental» d'Eisenstein? Jo, per la meua banda, m'imagino que fins la soferta Enciclopèdia Espasa, degué revoltar-s'hi. La culpa no la va tenir sinó un jove professor anomenat G. Díaz Plaja—estatura privilegiada, clenxa im-

pecable, llavis en actitud de xiular—qui ha tingut la gosadia d'organitzar a la Universitat un curs de cinema.

I si el primer dia fou un professor de teoria de l'art—Angel Apraiz—qui hi va dir la seva, més tard fou un psicòleg—Jeroni Moragas—i darrerament un músic i cineasta, tot en una peça—Josep Palau—que amb notable desembarç han parlat d'un tema tan diametralment oposat a l'anacrònica concepció escolar de la casa.

¿Si els vells, aquells xirois professors de barbata punxaguda i mirada picaresca ho sentissin! ¿Cinema a la Universitat, i cinema sonor! ¿Però és que aquests joves—dirien—es proposen que la Ciència (amb majúscula) estigui a l'abast del primer nou vingut, sense tenir present l'alt valor que significa el sedàs dels segles, un nom acreditat, i una alta ascendència científica?

J. M. X.

La neu

per
Salvador Perarnau

He vist la hipocresia de la neu.
La nostra terra és aspra, bella i forta
i allò m'ha sabut greu
de veure-li el vestit tan blanc que porta.

Les planes i les serres i els tossals
eren d'una blancor enlluernadora.
Jo, sota de la neu, hi sé els fornals
de tres milions de cors que Catalunya arbora.

I he odiat la hipocresia blanca
que he vist estesa, arreu, arreu.
A Catalunya res li manca
i ens plau veure nevat el Pirineu.

Però, si la neu s'estén per tot el cos
ens surt la rebellia
que portem al moll de l'os
i odicem el vestit d'hipocresia.

No volem ésser pas tan blancs, tampoc,
car no ens escau tanta puresa.
Catalunya és de foc
i la terra és morena com una pagesa.

I la neu té un no sé què de cendra,
i de mantell sobre posat
que no pot pas comprendre
el nostre cor que crema incendiat.

Ens escau més la nit de Sant Joan
amb mil fogueres ben recargolades
que no pas la blancor irritant
i el fred de les nevades.

He vist la hipocresia de la neu
i m'ha brincat el cor amb rebellia
perquè, encara que la neu vingues de Déu,
jo, ni de Déu en vull la hipocresia.

AVIAT!

Un llibre
de punyenta
actualitat

Fantasma

per
BENIGNE BEJARANO

3'60
pessetes

Il·lustrat per SHUM

Per comandes a «Edicions Àgora», Borrell, 73 o a Gràfics Alfa, Bruc, 71

Davant la llei de Cooperatives

Algunes vegades, en recordar els principis legislatius de la recent Llei de Cooperatives, dictada per l'actual ministre del Treball, ens hem preguntat, si una de les finalitats que puguin obsessionar als diputats socialistes, no serà la d'obstaculitzar la via franca que vers una millor ordenació de la vida del treball, permet la Constitució espanyola suara promulgada. I fonamentem aquesta pregunta davant del fet de desconèixer de l'assumpte que suposa el dictar unes lleis que impossibiliten totalment la creació dels organismes cooperatius, que nosaltres creiem constitueixen el pont de transformació de l'actual sistema econòmic dominant.

Probablement que aquesta desconèixer provindrà de no haver fet cas, com ens consta, de les observacions que oportunament es feren, a qui devien fer-se, per les mateixes entitats interessades, doncs si hom fa un estudi minuciós del que determina l'esmentada llei, comprendrà, per poc enterat que estigui de les possibilitats econòmiques en què es mouen avui els obrers de casa nostra, que és totalment impossible que els obrers per si puguin subvenir les necessitats pecuniàries de determinades indústries.

A nosaltres ens sembla—i, això, naturalment, és una opinió purament particular—, que l'interès de tots els que aspiren a fomentar la transformació econòmica, hauria d'ésser la d'aprofitar-se—davant de la impossibilitat que hi ha de crear un sistema nou—de l'actual concepte d'economia.

Nosaltres sabem d'Anglaterra l'existència d'una mena de societats, controlades exclusivament pels obrers, en la sola intervenció en el que afecta a la part administrativa, d'un representant dels aportadors de capitals, capitals que són amortitzats progressivament d'acord amb les possibilitats que determinen el desenrotllament de la indústria, ço que suposa que passat un determinat nombre d'anys la indústria passa a ésser exclusivament dels operaris i de què tot aquell capital excedent que permetia l'estimació del capital interessat passa aleshores a emplenar d'una manera definitiva totes aquelles ineludibles que poden prevenir la vida dels mateixos operaris.

Naturalment que aquest sistema no pot representar per tots nosaltres una solució essencial, però com-

prenem que si els socialistes espanyols haguéssin tingut present de com no és possible, donada l'actual retribució al treball, que els obrers puguin iniciar per llur compte l'organització d'organismes que pel seu desenrotllament pot precisar una important aportació de capital, si veritablement estimen la plasmació real d'aquells preceptes de progressió que ajudava a imprimir en la Constitució espanyola, haurien estudiat la manera de fer factible aquesta progressió i que, com a mínim haurien tingut l'afany d'escoltar totes aquelles observacions que els que vivien les realitats de les societats cooperatives els havien exposat.

A. DOT AINE

Obriu-els-hi la porta!

Posició difícil, per no dir estraforària de cap a peus, la que adopta el senyor al qual corresponen les inicials R. Ll., en un comentari polític aparegut recentment a les planes de la molt docta «Publicitat». Cal haver-se fet amb la més autèntica i pura tècnica de l'oportunisme xaró i baix de sostre, per acabar l'article manifestant: «No, no cal dir: qui ha dut la República?, sinó: com durem la República?»

El senyor Ll.—dispensa, lector, si deixem d'escriure el senyor Llates—, confusionista a ultrança del braç de les nostres més inefables forces dretistes, s'esforça afanyosament en sustentar la teoria de què el catorze d'abril va ésser una porta, i de què una porta vol dir alguna cosa per entrar dins alguna banda.

Ací, més que en altres latituds, els aires que vénen de la banda dreta ens han portat com per art d'encantament la pretensió de què és menys interessant de saber qui ha corregut el risc revolucionari que comportà l'adveniment de la República, que no pas de saber els interessos personals sots els quals es mouen aquells que abans del capgirell polític n'havien estat uns terribles adversaris.

¿Creieu, per ventura, que hom pot donar la més minsa engruna de crèdit als falsos republicans que, aprofitant-se del portell que d'altres han obert afanyosament, s'han introduït colzeant a dreta i esquerra?

El període actual és ben difícil: és, no cal dir-ho, el període de la neteja. Cal lliurar-se de tots els bizantinismes i pestilències que la torrencada ens ha portat confusiona-

Per quan vingui el mes de Juny

Anem a entrar a la Primavera, a la Primavera d'aquest primer any republicà.

Amb la vinguda d'aquesta Primavera coincidirà, sembla, la discussió de l'Estatut de les nostres llibertats, al Parlament de la República.

Catalunya, que des de dues centúries ençà no ha viscut sinó hiverns tristos i endolats. Catalunya, que fa dues centúries desitja viure plenament una Primavera espiritual, tota il·luminada pel sol de les nostres llibertats nacionals, espera impacient i amb deliri la Primavera d'aquest any, perquè en ella han de florir totes aquelles llibertats que portaran un estiu ubèrrim de fruits cobejats temps ha.

El que floreixi aquesta Primavera enyorada, depèn de la determinació que prenguin les Corts d'Espanya sobre la Carta de la nostra alliberació, sobre l'Estatut de Catalunya.

La Pàtria, però, ja no té més espera i confia en la Primavera d'enguany, perquè, si en la de l'any anterior florí, amb el conreu i el sacrifici de tots, l'arbre no menys sagrat de la República, just és que en la Primavera que s'acosta floreixi, per a donar fruits de llibertat eterna, l'arbre de la Pàtria catalana.

El pagès català, a la Primavera, esmola la falç tot esperant la seva sega del juny.

Enguany, podria ésser que la sega fós molt dura, perquè hom vol recollir el fruit de les nostres llibertats nacionals.

Convé, doncs, pel que pugui ésser, que tots els germans de Catalunya compleixin el dictat de la cançó, tants anys cantada amb els ulls humits i amb el cor endolat.

I el dictat de la cançó nostra és aquest:

*Per quan vingui el mes de juny,
esmolem ben bé les eines.*

M. ROURET CALLOL

riament. No hem de reclamar la propietat del règim, puix els règims no es compren a preu de res, però si hem d'atacar descaradament els que contemplaren astorats, des de darrera l'ombra d'unes persianes, el catorze d'abril, i ara, en el moment constructiu, ixen a la superfície amb la faç plena del mig somriure petulant de l'home que sap donar-se molta importància.

DEDEU

Libres revistes

La revolució espanyola vista per Joaquim Maurín

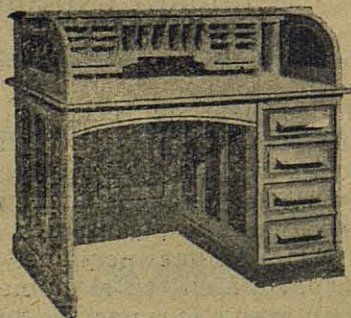
Maurín, en «Los hombres de la dictadura», féu una dissecció completa del règim espanyol, des de 1898 fins la caiguda del general dictador. El llibre de Maurín fou la revelació magnífica de l'home que analitza la història, no des de l'aspecte anecdòtic, sinó des de l'aspecte materialista de la història. La seva dialèctica feria el concepte vulgar que tenen els historiadors de la història, però Maurín imposava tanmateix una realitat que si bé hom la sentia no gosava plasmar-la.

Calia trencar la rutina establerta, calia analitzar els fenòmens polítics sense el prejudici fins ara establerts. Maurín segueix brillantment els seus anàlisis en aquest segon llibre de «La Revolución Espanyola». A vegades sembla excessivament esquemàtic, limitat el llibre a un estudi sumari, quan desitjariem un estudi extens. Maurín té capacitat, coneixements i intel·ligència per donar una gran obra de conjunt, però sembla delectar-se en donar-nos per petits glops aquest fruit de la seva producció.

Malgrat que els fets apareixen esquematitzats, el contrast esdevé punyent i depressionat a vegades, particularment si analitzem la trajectòria de la segona República. Com a bon marxista rendeix un culte a la realitat i sense deixar-se emballar tradueix clarament l'estat actual de la Revolució. L'estabilització de certs republicans no significa altra cosa que l'ofegament de la Revolució. El mantenir el mateix aparell burocràtic de la monarquia, només significa que el Poder, en realitat,

Quan es deu un acta a un partit, no està bé malparlar-ne sense dimitir-la.

Mobles ALTA BA

Mobles per a Oficines, Despatxos i Similars
Tallers, 29, 31 i 71 - Telèfon 17445
BARCELONA

no s'ha mogut de les mans dels que abans el regentaven. Es a dir, que l'Estat ha canviat de nom, de monarquia ha passat a república, els homes que regenten l'Estat actual, si no tenen el mateix nom, sense poder negar que molts d'ells han servit abans a la monarquia, o bé han heretat el bagatge patern, obren al dictat dels mateixos interessos. Es a dir, que, en realitat, el concepte semifeudal de l'Espanya, suara violentament atacat pels republicans, no ha estat destruït i continuen lligats de la mateixa manera els interessos feudals del latifundisme agrari als de les oligarquies indus-

Alfons el bandit, el de la mandíbula prominent, diu que vol salvar Espanya. Ja és mandíbula!

trials i financeres que fins ara han tingut el domini de l'Estat. Res de tot això ha estat destruït i, naturalment, la manifestació d'aquest domini es fa patent amb les mesures repressives contra les classes populars per tal d'atraure's les oligarquies capitalistes a l'ajuda de la petita burgesia que té les regnes del Govern, sense adonar-se aquest estament que al mateix temps cava la seva pròpia tomba.

La revolució de 1848 n'és un exemple, i el tipus de la revolució espanyola té el mateix caràcter. Maurín segueix endinsant-se en exemples múltiples amb una visió precisa, amb un to constantment alarimat constata i evidencia els fets històrics amb el paral·lel econòmic, sembla que se us arrapi a la carn per fer-vos adonar de l'estrangulament de la Revolució. Saturat de coneixements històrics i d'un esperit dialèctic marxista preveu la manca de ritme entre el camp i la ciutat obrera i constata dolorosament que mentre els obrers no poden trobar aquest punt de contacte que ha d'ésser l'objectiu del bon revolucionari com orientador de les masses treballadores, la burgesia financiera i industrial l'ha trobat per posar-se d'acord amb el feudalisme agrari.

Salvant la distància del temps i les circumstàncies, força anàlogues, però, i els temperaments oposats també per l'ambient distint de les dues èpoques, diríem que no s'han escrit unes pàgines més cruels, amarades de realitat trágica d'un poble sense pols o amb pols mal cuiçat que les que un dia va escriu-

re Angel Ganivet. Maurín, més a vora de la realitat, amb una concepció materialista de la història, té confiança, encara amb l'esdevenidor d'Espanya, i posa la confiança, naturalment, en les masses treballadores el dia que se sentin capacitades per la presa del Poder; Maurín ni és pessimista, ni és escèptic, és l'home que acarat a la realitat diu les coses. Parteix sempre de fets concrets, objectius, i no s'abandona als aspectes subjectius. Sent l'amargor de l'actualitat històrica per la incomprensió que manifesten bona part de la classe treballadora, però treballa perquè es capacitin per tal que acompleixin la seva missió històrica. En aquest aspecte Maurín és el revolucionari que conserva un paral·lelisme idèntic al dels grans estratègies revolucionaris. Abans que tot cal dir la veritat per molt amarga que sigui per un revolucionari. Ganivet partia del fet objectiu per acabar en vagues utopies subjectives. Pessimista unes vegades; altres escèptic, sempre, però, acarat al destí trágic de l'Espanya sense guariment segons ell. També era per escriure un intel·lectual que amarat per les idees anarquistes de la generació del 98 no veïé mai les raons materialistes de la història. No les comprenia. Malgrat aquesta distància, Maurín i Ganivet tenen una certa relació. Ambdós tenen la visió profètica de què la Revolució espanyola, no serà una revolució real, si no és amb un caràcter netament original i adaptat a les característiques dels indiferents pobles que componen l'Estat espanyol.

Aquest és l'aspecte punyent de «La Revolución Espanyola» de Joaquim Maurín, dit, però, amb un estil clar, menjívola i diluït. Encara, amb això, tenen una semblança Maurín i Ganivet, ambdós són escriptors d'un catecisme brillant, que fa que les coses que hom llegeix en un principi siguin agradoses per a fer-te reaccionar contra l'ordre de coses malèvolament establert.

LLUÍS MARVELL

Cal fer justícia als assassins d'Arnedo.

Precs als subscriptors

Els periòdics no poden viure únicament de la simpatia, que sempre s'agraeix. Caldria que els nostres amics s'en fessin càrrec i trametressin (per gir postal, amb segells de correu, etc.) l'import del trimestre corrent de subscripció (ptes. 2,25.) Els que es subscriguin de nou, junt amb la boleta de subscripció han d'enviar l'import de la mateixa.

Ens preocupem també de que el repartiment als paqueters sigui fet amb la major cura.

Dues obres de Diego Ruiz

Han arribat a la nostra taula de treball dos llibres de Diego Ruiz. L'un ens el tramet «Edicions Ariel» i és el que va retolat *Missatge a Màcia*. L'altre prové de la «Col·lecció Balagué», i el seu títol—un senyor títol—diu *El crim dels reis Catòlics i la fi de la Missió de Castella*.

La publicació dels dos volums, que regradem a les editorials respectives, és força anterior a la dada de l'aparició del nostre setmanari. Això ens inclina a abstenir-nos de judicar massa a fons treballs que hores d'ara ja l'ha judicat el públic, exhaurint, segons hom ens afirma, bona part de les dues edicions.

Altrament, la dissecció d'un llibre de Diego Ruiz, en forma planera i extractada és fa molt difícil. La personalitat d'aquest escriptor, metge-filòsof, aventurer de l'ideal, en el millor sentit de la paraula, dona tema per a escriure un altre volum de comentaris, cada vegada que n'apareix un sota la seva signatura.

Diego Ruiz, és un home de talent, amb una erudició enciclopèdica i una facilitat extraordinària per a situar-se de manera personalíssima davant de cada problema que toca. Té dintre el seu cervell un «reservoir» inagotable de teories i de coneixements que li permeten—cosa poc comú en el nostre segle propens a les improvisacions—, escometre amb planta ferma qualsevol teorema i ordenar amb seguretat les més inversemblants premises. Diego Ruiz, més que un pou de ciència, imatge massa rebregada, és un obelisc, un menhir, una columna que s'eleva per damunt la terra plana i llença irradiacions de tota mena, que atrauen els uns, enlluernen els altres i no manca que n'és repellit. Tot això, sense proposar-s'ho. Com aquell que no fa res. Si demaneu a Diego Ruiz que emeti un pensament respecte una qüestió determinada, us n'emetrà de seguida, sense preparació prèvia, tota una processó, que sovint us durà molt lluny, en aparença, del punt de partida... ¿Què no farà un home així, carregat amb el feixuc bagatge de l'erudició de set o vuit mil homes especialitzats per tal d'alleugerir-se de la càrrega? Farà el que fa. Escriure llibres, densos, sucosos, exuberants d'idees i pronunciar conferències que sempre donen la sensació d'inacabades, per quant sortim amb la convicció que l'orador podia haver dit el quàdruple del que li hem escoltat.

I ara, ens adonem que parlant d'ell ens hem descuidat de parlar dels seus dos llibres. Tant-se-val. Ell i els seus llibres són una mateixa cosa. Aneu a la llibreria, demaneu-los, pagueu-los i llegiu-los. En acabat me'n donareu raó.

J. M. FRANCES

Elegiu "L'Opinió".

Perspectives literàries

John Dos Passos: Un novel·lista d'avanzada

John Dos Passos, un dels novel·listes moderns més discutits, és un americà pur, d'ascendència portuguesa.

Dos Passos ha heretat dels seus avantpassats portuguesos l'esperit aventurer i inquiet que el fa viatjar constantment, sense parar mig any seguit al mateix lloc.

Dos Passos no és un vulgar turis-

"El Diluvio"

**Degà dels diaris
republicans
barcelonins**

ta: no viatja solament per viatjar, sinó que li agrada conèixer a fons els països que visita, viure la vida dels seus habitants, comprendre la seva ànima.

Va cursar els seus estudis a la Universitat d'Harvard. Poc després de graduar-se va venir per primer cop a Espanya d'on passà a França. Allí, durant la Gran Guerra va servir a l'exèrcit americà fins que fou signat l'armistici.

Poc després féu el seu debut literari amb la novella. «One man's initiation»; un any més tard, 1921, publicà «Three Soldiers», l'obra que el féu cèlebre als Estats Units. «Three Soldiers» és una crítica no gaire afalagadora de l'exèrcit americà que lluità a França durant la Guerra Mundial.

Aquestes dues obres foren escrites a Espanya, on va passar una llarga temporada, en acabar-se la guerra.

Sobre Espanya ha publicat diferents assaigs en algunes revistes americanes, reunits després en el llibre «Rosinante to the road again», així com unes cròniques madrilenyes incloses en el llibre de poesies «A pushcart at the curb». Aquests treballs el revelaren com un bon assagista.

En 1923, tornà a la novella amb «Streets of Night», una tragèdia de la joventut intel·lectual americana,

La difamació és l'arma dels qui no tenen raó, deia Joff.

prohibida per la censura en alguns estats nordamericans. En aquesta obra, s'hi apunta ja la idea de «Manhattan Transfer».

Després, ha publicat «The 42nd. Parallel», novella en la qual els protagonistes, que són cinc—dues dones i tres homes—es mouen en l'escenari immens de l'Amèrica del Nord. En aquesta novella—com en «Manhattan Transfer»—l'autor trenca quan li sembla la història d'un per-

sonatge, per començar la d'un altre o per continuar-ne una d'interrompuda poc abans.

John Dos Passos, transcriu en les seves obres, la realitat íntegra, sense afegir-hi ni treure'n res. Amb tota la seva cruesa. Amb tota la seva bellesa també.

Els personatges de Dos Passos, estan plens de vitalitat, són reals; és per això que sofrim i sentim amb ells. Es per això que a la fi de les novel·les sentim una estranya tristesa. Tristesa en saber que la gent amb la qual hem fet coneixença, segueix sofrint: segueix vivint.

Dos Passos, és un escriptor d'idees avançades. Simpatitza amb les doctrines renovadores que avui sotraguen la societat burgesa.

Les seves obres, no són sinó una crítica crua i condemnatòria de la societat actual.

Dos Passos ha sabut, com pocs autors moderns, portar a la novella, amb un realisme extraordinari, les tares de la nostra societat, dominada solament pel desig de satisfer els apetits sexuals i per l'ansia d'augmentar riqueses amb el menor esforç possible; mancada d'escrúpols; sense que la llum de l'ideal ennobleix la seva vida.

MANUEL M.ª RODRIGUEZ

Els dictadorets es queixen de Dictadura!

Correspondència

X. Z.—Als llits dels Borbons del Palau de Pedralbes no s'hi rebel·la qui vol. Però són una legítima conquesta de la democràcia.

San Boi.—Els hortolans poden estar. Tot s'ha arranjat al Mercat.

Orangutan Sagrat.—Home! ja ho sabem que l'electricitat s'escapa per les puntes.

Stra. Ofèlia.—El ministre és de l'Esquerra. És el Ministeri que és de l'Acció Catalana.

Noguer i Nogués.—Les nous que fan més soroll són les fallides.

Dantón.—Les mongetes no són tan dolentes com dieu.

F. D.—Va, com veieu.

T.—Trobem una mica llargs els versos vostres per una publicació com la nostra. Fe'u alguna cosa més curta.

J. G.—Les instantànies vostres, no son per aquest instant. Han perdut oportunitat. Cal anar al dia. Agraïm els vostres oferiments. Torneu, a escriure però sense refugits. Altrament, cal entendre-us amb l'administració.

Elegiu "La Humanitat"

Tots els símptomes actuals ens prevenen que estem al caire, abocats a una nova guerra. El conflicte entre la Xina i el Japó, encara no solucionat a desgrat de la seva durada i dels múltiples intents d'arranjament, serà potser tammateix el motiu que arrossegirà la humanitat a una conflagració més virulent i àmplia que la de 1914-18. Si l'espurna no comença per les diferències d'aquests dos pobles, a no tardar serà en unes altres latituds on prendrà la guspira. El fet és, avui, que les forces econòmiques que com se sap són les que originen i encenen les guerres, malden per a agredir a milions d'homes que, víctimes de la ciència martiana, podran deturar amb el dic que formaran llurs cossos inerts, la rapidíssima descomposició del règim capitalista. Essent les víctimes de la guerra sortides en gairebé llur totalitat dels rengles proletaris, el capitalisme s'adona que trobarà un reforç amb la supressió—com aquell qui es fuma un o dos paquets de cigarretes—de vint o de quaranta milions d'homes. Això li permetrà uns quants anys més de privilegis burgesos. Privilegis burgesos que, traduïts al llenguatge marxista, no volen dir altra cosa que immoralitats, explotació, iniquitats.

El pànic d'alguns és el mateix que el dels lladres sorpresos.

Serà endebades, però. Una nova guerra no faria més que precipitar l'adveniment de l'era socialista, així com l'última conflagració féu néixer en una sisena part del territori planetari la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques. El capitalisme es troba entre dos focs. Per una banda la pressió dels sense feina en augment cada dia, la tècnica industrial aguditzant el problema de la sobre-producció. Per l'altra banda el perill de començar una guerra els exèrcits de la qual girarien les armes contra ell mateix a mig camí de la lluita. El capitalisme no té solució; vulgues no vulgues ha de seguir el procés històric predit fa prop de cent anys per Marx i Engels; ha de sucumbir irremeiablement.

La nova guerra que es prepara, la nova guerra en la qual ja estem i que llançarà tots els pobles del món a ésser protagonistes en la caòtica lluita fratricida, persegueix dos objectius: suprimir els braços parats dels milions de sense feina actuals i donar la batalla a mort a la U. R. S. S., aquest focus justicier que amb la seva progressiva consolidació amenaça cada dia més els privilegis de classes que ha creat per a ell el règim burgès. No els aconseguirà, però, aquests objectius al·ludits. Ha fet tard. La propaganda anti-bèllica de la guerra 14-18 recreà i augmentà molt més que no existia abans, dona els seus resul-

El

saluda-

ble

perill

d'una

nova

guerra

tats. Tots els pobles, fins els més imperialistes, en llurs tous populars, estan impregnats de l'horror guerrier. Els films i la literatura bèllica han entrat a la sang dels homes i aquests s'han biològicament assimilat les ensenyances terribles. Dins les casernes hi ha latent un esperit de protesta, de desobediència, d'agressió anti-militarista, de justícia. Una nova guerra significa la fi de la tirania capitalista, de la desigualtat econòmica. Per això tant vacillar a entrar en un conflicte de tal magnitud per part dels països de preponderància econòmica burgesa. Sinó... Sinó ja faria temps que la lluita s'hauria encès franca i salvatge.

Hom tem llançar els soldats els uns contra els altres. Hom tem enfrontar els homes ells amb ells. Hom tem que els exèrcits—legions de proletaris, al cap i a la fi—, en comptes de devorar-se entre ells, no acarín els fusells contra els generals amb caràcter d'instruments al servei orb del capitalisme. No obstant, hom sap que reeixirà amb la mobilització marcial. Banderes, músiques, discursos, sentimentalisme... tots els trucs traumaturs entraran en joc. Els soldats partiran contents, plens d'entusiasme, ben equipats, rutilants. Les dones els llançaran

Cal transformar el país. Per això vingué la República.

flors. La mobilització serà magnífica... Després, però, la realitat del monstre guerrier, el fang de les trinxeres, les privacions, la metralla i els gasos, portaran la reacció dins els ànims dels combatents. A tots els fronts s'alçaran els punys i les armes contra llurs respectius quarters generals. I hom anirà a la conquesta de llur propi país, de llur pròpia nació, de llur propi estat. Saltaran els caps dels banquers, dels grans potentats, i les baionetes es clavaran en el cor dels grans i dels petits capitalistes. I el Socialisme serà un fet per tot arreu.

Amb tot i aquesta fatídica perspectiva, la guerra mundial es portarà a terme. Es l'única esperança que resta al règim capitalista, car sinó la descomposició econòmico-social acabarà ràpidament amb la preponderància que té encara avui.

Resta l'esperança que si els soldats obeeixen fins a l'últim moment, la força capitalista se salvarà uns quants anys més i el pesombre de la U. R. S. S. serà esvaït i ofegat dins la sang i les runes de la colossal lluita.

El proletariat, però, vigila. Sap que una nova guerra acomplirà la consigna llançada per Marx, consigna obstaculitzada i privada precisament per l'organització política actual dels Estats: «Treballadors de tot el món, uniu-vos!»

JORDI GIRALT

